

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 333/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Martinou Čelkovou, Štefánikova 22, Humenné, proti uzneseniam Okresného súdu Humenné č. k. 9C/2/2018-488 z 10. decembra 2025 a č. k. 9C/2/2018- 505 z 26. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 18. mája 2026 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľiek, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu o pribratí znaleckého ústavu do konania označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľky žiadajú napadnuté uznesenie okresného súdu o pribratí znalca, ako aj naň nadväzujúce uznesenie, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľiek, zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňujú právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľky sú v postavení žalovaných v 1. a 3. rade účastníkmi konania o náhradu škody na zdraví (bolesť) spôsobenej dopravnou nehodou. Tomuto konaniu predchádzalo trestné konanie, v rámci ktorého boli vyhotovené dva znalecké posudky. Závery znalcov sa rozchádzali v otázke príčin vzniku dopravnej nehody, resp. v otázke podielu poškodenej chodkyne na spôsobení nehody. Sťažovateľka v 1. rade bola spod obžaloby oslobodená. Žalovaní v 2. a vo 4. rade (Slovenská kancelária poisťovateľov a poisťovňa, pozn.) podali 28. októbra 2025 v rámci napadnutého civilného konania návrh na nariadenie kontrolného znaleckého skúmania ústavom s poukazom na tieto dva rozdielne názory znalcov.

3. Okresný súd výzvou zo 7. novembra 2025 oznámil účastníkom konania, že mieni návrhu na ustanovenie znaleckého ústavu vyhovieť, a určil lehotu 15 dní, v ktorej môžu účastníci konania navrhnúť polozenie otázok znaleckému ústavu. Zároveň sťažovateľkám doručil podanie žalovaných v 2. a vo 4. rade, ktorým navrhovali nariadenie znaleckého dokazovania.

4. Sťažovateľky sa vyjadrili na výzvu súdu podaním zo 6. decembra 2025, ktorým namietali, že dva protichodné posudky neboli predložené sporovými stranami, ale len žalobca sám predložil takéto dva protichodné posudky navrhovaním dokazovania trestným spisom. Podľa názoru sťažovateľiek súdu nič nebránilo podľa § 150 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) požiadať žalobcu o ďalšie skutkové tvrdenia a o ich preukázanie. Existenciu protichodných posudkov považujú sťažovateľky za dôkaznú núdzu žalobcu, na ktorej odstránení nie sú povinné sa podieľať.

5. Okresný súd (obsadený vyšším súdnym úradníkom) napadnutým uznesením z 10. decembra 2025 nariadil znalecké skúmanie, pribral do konania znalecký ústav a uložil mu otázky, ktoré má zodpovedať v lehote 6 mesiacov, účastníkom konania nariadil súčinnosť a navrhovateľom úkonu uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu. Z odôvodnenia vyplýva, že v konaní je potrebné vyriešiť otázku spoluzavinenia vzniku dopravnej nehody žalobcom, pretože závery znaleckých posudkov vyhotovených v trestnom konaní, ktoré boli v civilnom konaní predložené ako dôkazy, sú v zrejmom rozpore, preto súd v zmysle § 207 ods. 3 CSP rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania znaleckým ústavom.

6. Sťažovateľky podali 4. januára 2026 sťažnosť proti tomuto uzneseniu, ktorou namietali nesprávne právne posúdenie veci, ktoré vyústilo do nesprávneho rozhodnutia o nariadení znaleckého dokazovania. Sťažovateľky boli tohto názoru, že pokiaľ žalobca sám nepredložil ďalší dôkaz alebo návrh na vykonanie dôkazu, a teda zastáva názor, že odôvodnenie jeho nároku ním vykonané v žalobe je dostatočné na rozhodnutie vo veci, súd by mal vo veci rozhodnúť na základe takto podanej a odôvodnenej žaloby. Sťažovateľky tiež namietali absenciu možnosti vyjadriť sa k nariadeniu znaleckého skúmania pred vydaním rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, pretože nebolo nariadené pojednávanie o tomto návrhu, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a porušeniu kontradiktórnosti konania.

7. Napadnutým uznesením z 26. februára 2026 okresný súd sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a uviedol, že podanie, ktorým strana navrhne vykonanie dôkazu, je len procesným podaním, ktoré nie je potrebné prejednať na pojednávaní. Okresný súd sťažovateľky s návrhom oboznámil, oznámil im svoj zamýšľaný postup a dal im priestor vyjadriť sa a položiť znaleckému ústavu otázky. Okresný súd preto uzavrel, že nedošlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a zásady kontradiktórnosti súdneho konania. Zároveň zdôraznil, že v konaní ide na strane žalovaných o samostatné spoločenstvo, keď každý spoločník vykonáva úkony sám za seba.

8. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľky podali ústavnú sťažnosť, ktorou zopakovali svoju argumentáciu uplatnenú pred okresným súdom vo vyjadrení a v sťažnosti, čo sa týka nepotrebnosti vykonania kontrolného znaleckého skúmania a povinnosti súdu rozhodnúť v intenciách žaloby aj bez tohto odborného posúdenia.

II. Predbežné prerokovanie sťažnosti

9. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity, tzn. že ústavný súd nastupuje ako nástroj ochrany základných práv a slobôd až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

10. Tomu zodpovedá aj znenie § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

12. Sťažovateľky namietajú porušenie svojho práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu procesným uznesením okresného súdu o ustanovení znalca (znaleckého ústavu) v konaní na prvom stupni. Tento postup považujú za nesprávny, pretože podľa ich názoru nebol dodržaný princíp kontradiktórnosti konania napriek tomu, že okresný súd im vopred oznámil, že zamýšľa vyhovieť návrhu na jeho ustanovenie protistranou, a dal im priestor na vyjadrenie a polozenie otázok.

13. Ústavný súd konštantne judikuje, že predpokladom pre záver o porušení základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces je také porušenie, ktoré nie je napravitelné alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku. Ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

14. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) a d) CSP odvolanie ako riadny opravný prostriedok možno odôvodniť tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces alebo konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

15. Sťažovateľky teda majú k dispozícii procesné oprávnenia účastníka konania vo forme odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej, prípadne dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorých môžu uplatniť svoju argumentáciu o porušení práva na spravodlivý

proces nesprávnym procesným postupom okresného súdu v rámci riadneho inštančného postupu všeobecných súdov. Až po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov nápravy v rámci všeobecného súdnictva nastupuje prípadná právomoc ústavného súdu posúdiť spravodlivosť konania ako celku. V tomto štádiu konania je preto ústavná sťažnosť podaná predčasne.

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľiek odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu